

УДК 342.95:112(477)
DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-230-235

Надія БОРТНИК[®]
доктор юридичних
наук, професор
(Національний
університет
кораблебудування
імені адмірала
Макарова,
м. Миколаїв, Україна)

Надія ХРИСТИНЧЕНКО[®]
доктор юридичних
наук, професор
(Західноукраїнський
національний
університет,
м. Тернопіль, Україна)

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Стаття присвячена аналізу адміністративно-правового регулювання освіти в Україні на шляху до включення у європейський та світовий освітній простір. Підкреслюється значення освіти для поступального розвитку держави та суспільства. Аналізується стан законодавчого регулювання вітчизняної освітньої сфери.

Зроблено висновок, що реформування та модернізація освіти України має вирішити такі важливі для нашої держави завдання як: приведення державної політики у сфері освіти у відповідність з її національними інтересами і забезпечення національної безпеки; здійснення ефективного реформування та модернізації вітчизняної системи вищої освіти, підвищення її привабливості і конкурентоздатності на європейському та світовому ринках освітніх послуг, зокрема за рахунок підвищення її якості; забезпечення результативності державної політики і сфері освіти, що дозволить сформувати таку систему вищої школи, яка буде здатною стати дієвим чинником для соціально-економічного розвитку нашої держави.

Ключові слова: *освіта, вища освіта, освітній простір, система освіти, державна політика у сфері освіти, правове регулювання, управління освітньою сферою.*

Постановка проблеми. Тенденції розвитку системи освіти об'єктивно обумовлюють потребу дослідження різноманітних аспектів, що стосуються цієї сфери. Адже, саме освіта є одним з головних соціальних інститутів, що здатні створити передумови для поступального розвитку держави та суспільства, забезпечення національної безпеки, уникнення та запобігання глобальних колізій і кризових явищ.

Освіта виступає тим соціальним явищем, яке справляє вплив на усі сфери життєдіяльності суспільства, по-особливому сприяє зростанню темпів економіки, підвищенню добробуту населення, професійному та кар'єрному росту кожної людини. З огляду на це, освіта потребує особливої уваги з боку держави, удосконалення її правового регулювання, пошуку нових підходів для вирішення і традиційних, і принципово нових проблем, що виникають у цій сфері, переосмислення сутності процесів, що відбуваються в умовах становлення інформаційного суспільства та європейських і світових інтеграційних процесів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Проблематика, що так чи інакше дотична до сфери освіти є надто широкою. Освіту розглядають під різним кутом зору, науковці з різних галузей науки. Дослідження проведені такими вченими як В. Авер'янов, А. Берлач, Ю. Битяк, Т. Борецька, В. Грохольський, І. Жаровська, А. Кобець, Т. Коломоєць, В. Колпаков, О. Кузьменко, Є. Курінний, В. Курило, М. Легенький, А. Монаєнко, Л. Парашенко, У. Парпан, А. Селіванов, А. Стадник, І. Хомишин, В. Шкарупа, В. Шамрай, Х. Ярмачі, Т. Ярцева тощо, є вагомим підґрунтям для формування наукового уявлення про розвиток

© Н. Бортник, 2021
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1794-2793>
university@nuos.edu.ua

© Н. Христинченко, 2021
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7473-7193>
zv@wunu.edu.ua

вітчизняної сфери освіти та державної освітньої політики, правового регулювання освіти, а також удосконалення управління освітою.

Мета цієї статті полягає у розгляді питання адміністративно-правового регулювання сфери освіти в Україні з урахуванням умов, в яких вона нині функціонує.

Виклад основного матеріалу. Сучасні економісти дійшли висновку – знання є вирішальним фактором забезпечення зростання продуктивності праці, тобто освітній рівень працівників зумовлює рівень розвитку виробництва і забезпечує стабільність економічної системи та сталий розвиток суспільства [1, с. 3].

У цьому контексті, обґрунтованою видається теза У. Парпан, яка переконливо доводить, що «... освіта, зокрема, вища, ... як складний соціокультурний феномен, слугує підґрунтям еволюційного прогресу, справляє вагомий вплив на суспільство загалом. У період моральної кризи, суспільної апатії та акультурації освіта є могутнім чинником розвитку духовної культури індивіда, відтворення інтелектуальних і продуктивних сил соціуму, запорукою громадянського миру та майбутніх успіхів у зміцненні й утвердженні авторитету України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної та правової держави [2, с. 1].

Розглядаючи питання адміністративно-правового регулювання сфери освіти, передусім варто зауважити, що Україна активно проводить роботу стосовно всебічного регулювання освітньої сфери, з огляду на вагоме значення освіти для розвитку і формування освіченого покоління громадян нашої держави. Свідченням цього стала низка законодавчих та підзаконних актів, які були прийняті в нашій державі.

Варто погодитись з М. Легеньким, який зауважує, що «зростання ролі освіти у забезпеченні стійкого розвитку та конкурентоспроможності держав на світових економічних і фінансових ринках незмінно супроводжується посиленням ролі державних органів у виробленні в цих умовах стратегії та політики розвитку освіти, координації зусиль і ресурсів держав, необхідних для функціонування національних систем освіти на світовому освітньому ринку» [3, с. 11].

Все це, безумовно, потребує створення освітньої системи, спроможної, по-перше, задовольняти потребам академічної мобільності студентів, освітніх програм та навчальних планів; по-друге, впроваджувати в освітній процес індивідуалізацію та лібералізацію учбового процесу, орієнтованого на підтримання свободи розвитку особи, яка навчається для формування її особистості, а також високого статусу і професійного рівня викладача; по-третє, реалізовувати можливість активного залучення громадян і роботодавців в процес спільного фінансування з державою вищої освіти; по-четверте, забезпечувати рівний доступ всіх громадян до отримання вищої освіти.

Безсумнівно, що вказане вище вимагає суттєвої зміни ролі, завдань, структури і умов функціонування освіти в Україні, як важливого соціального інституту, здатного забезпечити поступальний соціально-економічний розвиток країни.

З огляду на те, що розвиток сучасної української держави характеризується інтеграційними процесами та Україна поступово адаптується до європейського освітнього простору, така інтеграція потребує європейських підходів до освітніх стандартів модернізації змісту освіти, забезпечення якості освіти. Реформування освітніх змін, впровадження нових методик необхідно здійснювати спираючись на досвід європейських країн, які розпочали процес реформування освітніх систем значно раніше і вже мають певний результат [4, с. 385-391].

Необхідно зауважити, що кардинальні зміни в національній освіті, по суті, відбулися у 2014 році, коли був прийнятий Закон України «Про вищу освіту» [5], а згодом Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [6]. Наступним етапом стала розробка проекту нового базового Закону України «Про освіту» [7], а також низки проектів інших актів освітнього законодавства, що стали підґрунтям для продовження цілеспрямованого реформування освітньої сфери.

Особливе значення для подальшого законодавчого регулювання сфери освіти мало затвердження Міністерством освіти і науки України єдиної Комунікаційної стратегії, в якій було визначено чотири головних пріоритети діяльності цього органу до 2020 року, а саме: 1) реформа середньої освіти «Нова українська школа»; 2) модернізація професійно-технічної освіти; 3) забезпечення якості вищої освіти; 4) створення нової системи управління та фінансування науки [8].

Розглядаючи концептуальні питання адміністративно-правового регулювання розвитку освіти в Україні в умовах євроінтеграції, І. Хомишин підкреслює, що

прийняття нового базового закону України «Про освіту» було важливим кроком у розвитку освітнього законодавства. Вчена акцентує на тому, що хоча він не визначає всіх деталей того, як відбуватиметься процес отримання освіти і підвищення її рівня, однак окреслює основні принципи функціонування освітньої галузі [9, с. 49].

Вчена вважає, що новації закону «Про освіту» стосуються змін у навчальному процесі, в управлінні освітою, у фінансуванні освіти. Зміни торкнулись всіх рівнів освіти і стали основними векторами в оновленні спеціального законодавства [9, с. 49].

Основними новаціями Закону України «Про освіту» є:

– Закон встановлює базовий компонент дошкільної освіти – державний стандарт, що містить норми і положення, які визначають державні вимоги до рівня розвиненості та вихованості дитини дошкільного віку, а також умови, за яких вони можуть бути досягнуті. Відтак діти старшого дошкільного віку (з 5 років) обов'язково мають бути охоплені дошкільною освітою відповідно до стандарту дошкільної освіти.

– Встановлюються нові терміни шкільного навчання і частково змінюється його структура. Реформа передбачає введення 12-річної школи.

– Головною метою навчання стане не отримання суми знань, а оволодіння учнями певним набором компетентностей та наскрізних вмінь. Законодавець називає найважливіші компетентності, які мають бути сформовані у школярів.

– Закон передбачає три види освіти: формальну, неформальну та інформальну. Важливою новацією закону, на думку громадськості і експертів, є закріплення в законі права на навчання вдома.

– Інклюзивна освіта буде відбуватися у тих же навчальних закладах, якщо виникне така необхідність, наприклад, на звернення батьків.

– Вища освіта як і раніше буде складатися з 2 рівнів: бакалаврат (його термін встановлюється не чотири, а три роки) і магістратура (два роки). Вступ до магістратури за новим законом буде відбуватися за підсумками ЗНО.

– Важливою новацією закону є введення поняття «академічної доброчесності». Це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

– Зкладам освіти відтепер надається фінансова, академічна, організаційна та кадрова автономія.

– Нововведенням закону у сфері управління галуззю є і запровадження інституту освітнього омбудсмена, який має забезпечувати права особи на освіту, розглядати порушення таких прав і приймати відповідні рішення [9, с. 49–50].

Водночас І. Хомишин висловлює думку про те, що за роки незалежності Україна зробила істотні кроки на шляху формування та розвитку освітнього законодавства. Вчена вважає (і з цим варто погодитись), що до основних здобутків незалежної України у сфері освіти можна віднести:

– розроблення нової методології розвитку української освіти (на засадах людиноцентризму, гуманізму, академічної свободи інтеграції у міжнародний освітній простір та ін.);

– створення нового освітнього законодавства;

– забезпечення рівного доступу кожного громадянина до якісної освіти;

– розвиток інклюзивного освітнього середовища, створення умов для його забезпечення;

– збільшення видів і форм здобуття освіти;

– використання нових форм і технологій контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів, студентів, запровадження зовнішнього незалежного оцінювання;

– поширення нових навчальних технологій;

– розвиток академічної мобільності та міжнародної співпраці у сфері освіти;

– сприяння навчанню впродовж життя;

– розвиток державно-громадського управління [9, с. 50–51].

Упродовж останніх років сфера освіти реформується ще активніше та набуває зовсім інших обрисів. Це обумовлено тим, що освіта, зокрема вища, перетворюється із способом передачі знань у потужний механізм «підлаштування» суспільства під сучасне економічне і соціальне середовище, які нині досить швидко змінюються. Особливо необхідно звернути увагу на те, що соціальні процеси сьогодні стають все більш

динамічнішими, що зумовлює важливість таких елементів розвитку, як соціальні новачі.

Водночас, сама система освіти повинна змінюватись для того, щоб забезпечити ефективне вирішення нових проблем у ній самій, зокрема й тих, які пов'язані з міжнародними відносинами. Натомість, сучасна освіта, попри вирішення свого власного важливого завдання – формування інтелектуального потенціалу суспільства, безпосередньо пов'язана з процесами побудови демократичної, правової, соціальної держави, її національною безпекою, економічними перетвореннями, промисловим розвитком та особливо з інноваційними проєктами, яких вимагає сучасне інформаційне суспільство.

У цьому контексті досить слушним є теза, висловлена І. Капуш, яка вважає, що сфера освіти є особливою цариною, яка зазнає значних трансформаційних впливів, що викликані «інформаційною революцією». На думку дослідниці, глобалізаційні процеси, розвиток нових технологій, формування інформаційного суспільства, утвердження пріоритетів сталого розвитку, а також інші притаманні сучасній цивілізації риси дедалі активніше входять в наше життя та зумовлюють постійний людський розвиток як основоположне начало сучасного прогресу, а також підштовхують державу і суспільство до безумовного виконання свого завдання щодо забезпечення пріоритетності розвитку освіти і науки шляхом розв'язання тих проблем, які виникають у цій сфері [10, с. 1].

Імпонує те, що усвідомлюючи вагомість освіти в життєдіяльності суспільства і держави та на виконання Указу Президента України «Про вдосконалення вищої освіти в Україні» (від 3.07.2020 № 210/2020) та відповідних доручень Прем'єр-міністра України (№ 23502/2/1-20 від 12.06.2020 та № 23502/3/1-20 від 13.06.2020), МОН України розробив Стратегію розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки [11]. Однак, окреслюючи тенденції та проблеми розвитку системи вищої освіти в Україні в документі чітко вказується, що з моменту прийняття до цього часу Закон України «Про вищу освіту» витримав вже 34 редакції, що створює ризики нестабільності законодавства у сфері вищої освіти. Умови функціонування системи вищої освіти регулюються також Бюджетним кодексом, Кодексом законів про працю, Господарчим кодексом. Головною проблемою розвитку вищої освіти залишається відсутність довгострокової стратегії соціально-економічного розвитку України, що ускладнює створення моделі вищої освіти, адекватної цілям майбутнього країни [11].

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, можемо констатувати, що вирішення безлічі соціальних проблем, які мають місце в сучасному житті вимагає, зокрема, переходу людства до нових моделей освіти. У цьому аспекті вважаємо, що реформування та модернізація освіти України має вирішити такі важливі для нашої держави завдання як: приведення державної політики у сфері освіти у відповідність з її національними інтересами і забезпечення національної безпеки; здійснення ефективного реформування та модернізації вітчизняної системи вищої освіти, підвищення її привабливості і конкурентоздатності на європейському та світовому ринках освітніх послуг, зокрема за рахунок підвищення її якості; забезпечення результативності державної політики і сфері освіти, що дозволить сформувати таку систему вищої школи, яка буде здатною стати дієвим чинником для соціально-економічного розвитку нашої держави.

Список використаних джерел

1. Чекушина Ю. В., Чекушина Ю. М. Вища освіта України в аспекті інтелектуалізації праці (перше десятиліття XXI ст.). *Гуманітарний журнал*. 2013. Літо. 3. С. 3-10.
2. Парпан У. М. Правова природа вищої освіти в Україні: теоретико-правовий вимір : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01 / Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2019. 39 с.
3. Легенький М. І. Адміністративно-правові засади формування та реалізації державної політики в сфері освіти : монограф. Львів : Укр. акад. друкарства, 2017. 360 с.
4. Хоменко К. П. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти Польщі. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Додаток 1 до Вип. 5, Том I (52): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». Київ : Гнозис, 2014. С. 385-391.
5. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1556-18>.
6. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015І. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/848-19>.

7. Про освіту : Закон України від 05.09.2017І. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19>.
8. Комунікаційна стратегія МОН 2017-2020, схвалена рішенням колегії МОН від 26.05.2017 №4/1-15. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/komunikacijna-strategiya-mon-2017-2020.pdf>.
9. Хомишин І. Ю. Розвиток освіти в Україні в умовах євроінтеграції: концептуальні питання адміністративно-правового регулювання : монограф. Київ : МП «Леся», 2018. 439 с.
10. Капуш І. І. Адміністративно-правове регулювання інформатизації у сфері освіти : автореф. дис. ... кан. юрид. наук : 12.00.07 / Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2021. 18 с.
11. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. МОН України. Київ, 2020. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

Надійшла до редакції 13.12.2021

References

1. Chekushyna, Yu. V., Chekushyna, Yu. M. (2013) Vyshcha osvita Ukrayiny v aspekti intelektualizatsiyi pratsi (pershe desyatylyttya XXI st.) [Higher education in Ukraine in terms of intellectualization of labor (the first decade of the XXI century.)]. *Humanitarnyy zhurnal*. Lito. 3. pp. 3-10. [in Ukr.].
2. Parpan, U. M. (2019) Pravova pryroda vyshchoyi osvity v Ukrayini: teoretyko-pravovyy vymir [Legal nature of higher education in Ukraine: theoretical and legal dimension] : avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk : 12.00.01 / Natsional'nyy universytet «L'viv's'ka politekhnika». L'viv, 39 p. [in Ukr.].
3. Lehen'kyu, M. I. (2017) Administratyvno-pravovi zasady formuvannya ta realizatsiyi derzhavnoyi polityky v sferi osvity [Administrative and legal principles of formation and implementation of state policy in the field of education] : monohraf. L'viv : Ukr. akad. druzarstva, 360 p. [in Ukr.].
4. Khomenko, K. P. (2014) Suchasni tendentsiyi rozvytku vyshchoyi osvity Pol'shchi [Modern trends in higher education in Poland]. *Humanitarnyy visnyk DVNZ «Pereyaslav-Khmel'nyts'kyi derzhavnyy pedahohichnyy universytet imeni Hryhoriya Skovorody»*. Dodatok 1 do Vyp. 5, Tom I (52): Tematychnyy vypusk «Vyshcha osvita Ukrayiny u konteksti intehratsiyi do yevropeys'koho osvith'oho prostoru». Kyiv : Hnozys, pp. 385-391. [in Ukr.].
5. Pro vyshchu osvitu [On higher education] : Zakon Ukrayiny vid 01.07.2014. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1556-18>. [in Ukr.].
6. Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diyal'nist' [On scientific and scientific-technical activities] : Zakon Ukrayiny vid 26.11.2015І. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/848-19>. [in Ukr.].
7. Pro osvitu [On education] : Zakon Ukrayiny vid 05.09.2017І. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19>. [in Ukr.].
8. Komunikatsiyina stratehiya MON 2017-2020 [Communication strategy of the Ministry of Education and Science], skhvalena rishennyam kolehiyi MON vid 26.05.2017 №4/1-15. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/komunikacijna-strategiya-mon-2017-2020.pdf>. [in Ukr.].
9. Khomyshyn, I. Yu. (2018) Rozvytok osvity v Ukrayini v umovakh yevrointehratsiyi: kontseptual'ni pytannya administratyvno-pravovoho rehulyuvannya [Development of education in Ukraine in terms of European integration: conceptual issues of administrative and legal regulation] : monohraf. Kyiv : MP «Lesya», 439 p. [in Ukr.].
10. Kapush, I. I. (2021) Administratyvno-pravove rehulyuvannya informatyzatsiyi u sferi osvity [Administrative and legal regulation of informatization in the field of education] : avtoref. dys. ... kan. yuryd. nauk : 12.00.07 / Natsional'nyy universytet «L'viv's'ka politekhnika». L'viv, 18 p. [in Ukr.].
11. Stratehiya rozvytku vyshchoyi osvity v Ukrayini na 2021–2031 roky [Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2021-2031]. MON Ukrayiny. Kyiv, 2020. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Nadiya Bortnyk, Nadiya Khrystynchenko. Administrative legal regulation of education in Ukraine in the way to European integration. The article deals with analysis of administrative and legal regulation of education in Ukraine on the way to inclusion in the European and world educational space. The importance of education for the progressive development of the state and society is emphasized. The state of legislative regulation of the domestic educational sphere is analyzed.

Emphasis is placed on higher education, which plays an extremely important role in the development and formation of the educated generation of citizens of our state. It is pointed out that higher education and science were the first to adapt to the European and world educational space. To this end, the state adopted a number of legislative acts that allowed for reforms in higher education and science. A special period of development of the modern educational environment took place with the adoption of the new basic Law of Ukraine «On Education», which outlined the basic principles of the educational sector.

The need to create an educational system that can, first, meet the needs of academic mobility of students, educational programs and curricula; secondly, to introduce into the educational process individualization and liberalization of the educational process aimed at maintaining the freedom of

personal development, as well as the high status and professional level of the teacher; thirdly, to realize the possibility of active involvement of citizens and employers in the process of joint financing with the state of higher education; fourth, to ensure equal access for all citizens to higher education.

It is concluded that the reform and modernization of education in Ukraine should solve such important tasks for our country as: bringing state policy in the field of education in line with its national interests and ensuring national security; implementation of effective reform and modernization of the domestic higher education system, increasing its attractiveness and competitiveness in the European and global markets for educational services, in particular by improving its quality; ensuring the effectiveness of public policy and education, which will form a system of higher education that will be able to become an effective factor for socio-economic development of our state.

Keywords: *education, higher education, educational space, education system, state policy in the field of education, legal regulation, management of the educational sphere.*

УДК 343.985

DOI: 10.31733/2078-3566-2021-6-235-241

Валерій ДАРАГАН[©]

доктор юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОГНОЗУВАННЯ ПІДРОЗДІЛАМИ
ДЕПАРТАМЕНТУ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЗМІН
КРИМІНОГЕННОЇ ОБСТАНОВКИ У СФЕРІ
ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ**

У статті розглянуто використання прогнозування під час оперативно-розшукової протидії кримінальним правопорушенням у сфері публічних закупівель. Надано пропозиції щодо стадій здійснення прогнозування в діяльності підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції України. Визначено перспективні джерела інформації щодо процесів, які відбуваються у сфері публічних закупівель, зокрема: Інтернет; засоби масової інформації; довідки експертів; результати наукових досліджень; аналіз законодавства. Запропоновано показники, які оперативному працівнику підрозділу стратегічних розслідувань доцільно аналізувати для прогнозування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Ключові слова: *прогнозування, кримінальне правопорушення, публічні закупівлі, Національна поліція, кримінальна поліція.*

Постановка проблеми. Важливим чинником, що впливає на розвиток організованої злочинності, є й те, що заходи, яких уживали органи державної влади й управління, як правило, відставали від динаміки змін кримінальної ситуації в країні, що перешкоджало досягненню реальних позитивних результатів у протидії злочинності [8, с. 10].

У людства не відразу виникла ідея, пов'язана з можливістю передбачення свого майбутнього. Тільки внаслідок тривалого розвитку воно виробило уявлення про минуле і набагато пізніше про майбутнє як про категорії, відмінні від теперішнього. В цей час у діяльності людини практично відсутні ситуації, за яких прогнозування не відіграло б істотної ролі. Формула поведінки людини – «бачити, передбачити, діяти» – стосується будь-якої діяльності».

Рівень злочинності у сфері публічних закупівель, як і у сфері економіки загалом, залежить від великої кількості чинників. Одним із чинників, що впливають на рівень злочинності у цій сфері, є готовність правоохоронних органів до змін у криміногенній обстановці. Саме на вирішення вказаного завдання повинно бути спрямоване прогнозування як система заходів, спрямованих на виявлення потенційних загроз злочинності у сфері публічних закупівель, визначення можливих напрямів удосконалення способів їх учинення та приховування, а також визначення виникнення

© В. Дараган, 2021

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1735-2371>

velcom07@gmail.com